

Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə dair 2025-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı

1. Qısa xülasə

"Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə dair 2025-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı" (bundan sonra - Dövlət Proqramı) Bakı şəhərinin Baş Planına (2020-2040) uyğun olaraq, Bakı şəhərinin və ətraf ərazilərin nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsini, iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsini və insanların həyat keyfiyyətinin artırılmasını hədəfləyir. Dövlət Proqramı əhaliyə keyfiyyətli nəqliyyat xidmətləri göstərilməsi, ərazinin perspektiv inkişafı nəzərə alınmaqla yol hərəkətinin bütün iştirakçılarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, ümumi istifadədə olan nəqliyyat xidmətlərinin keyfiyyətinin, dayanıqlılığının və əlçatanlığının artırılması, həmçinin fərdi mobil nəqliyyat vasitələrinin, nəqliyyat və piyada infrastrukturundan istifadənin müasir tələblərə cavab verən səviyyədə təmin edilməsi və nəqliyyatda rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi prinsipləri əsasında həzırlanmışdır. Məqsəd nəqliyyat sisteminin təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulan Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə dayanıqlı nəqliyyat sisteminin qurulması, sənişin mobilliyinin keyfiyyətinin artırılması və yol-nəqliyyat hadisələrinin, habelə ekologiyaya dəyən ziyanın həcmnin azaldılması üçün zəruri tədbirlər görülməsidir.

Dövlət Proqramı çərçivəsində nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, ümumi istifadədə olan nəqliyyat növləri üzrə vahid ödəniş sisteminin tətbiqi və integrasiyası, rəqəmsal texnologiyalardan istifadə və innovativ holların tətbiqi əsas təminedic amillər olaraq müəyyən edilmişdir.

Dövlət Proqramında mobillik sahəsində müşahidə olunan global trendlər hərəffərli aradılmış, onların Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə mövcud mobillik vəziyyətinə təsiri simulyasiya üsulu ilə təhlil edilmiş, uzum müddətli dövr üçün strateji baxış və hədəf göstəriciləri, müvafiq tədbirlər, onların həyata keçirilməsi üzrə icra müddətləri, əsas və digər icraçılar müəyyənəşdirilmiş, eləcə də icra mexanizmləri təsbit olunmuşdur.

Dövlət Proqramının icrası Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsini, şəhərdaxili sıxlığın azaldılmasını və geniş nəqliyyat şəbəkəsinin qurulmasını təmin etməklə yanaşı, ictimai nəqliyyatdan istifadənin səmərəliliyini artıracaq, özəl sektorun innovativ hollarla proseslərə töhfə vermesini təşviq edəcək və iqtisadi rifahın artmasına şərait yaradacaqdır.

2. Qlobal trendlər

Son onilliklərdə iri şəhərlərin artan əhalisi və şəhəratrafi ərazilərdə məskunlaşanların çoxalması nəqliyyat sistemləri və mobilliklə bağlı yeni çağırışların ortaya çıxmasına səbəb olmuşdur. Bu çağırışlar mobilliyin yalnız insanların bir yerdən başqa bir yərə hərəkət etməsi ilə məhdudlaşmadığını, eyni zamanda nəqliyyatın sosial, iqtisadi, ekoloji və texnoloji aspektlərini əhatə edən geniş bir anlayış olduğunu göstərir. Nəqliyyat sistemlərinin qarşılıqlı integrasiyası, rəqəmsal texnologiyalardan istifadə, şəhər məkanlarında piyada və alternativ nəqliyyat vasitələri (e-skuter, velosiped və s.) ilə hərəkət imkanlarının artırılması və ekoloji təmiz nəqliyyat növlərinin təşviqi kimi qlobal tendensiyalar dünyadakı nəqliyyat və mobillik mühitində əhəmiyyətli dəyişikliklərə gətirib çıxarmışdır. Bu səbəbdən, avtomobildən istifadə payını azaltmaqla piyada yönümlü mobilliyə keçid iri şəhərlərin əsas prioritetlərindən birinə çevrilmişdir. Belə bir dəyişiklik insanların həyat keyfiyyətini artırmaqla yanaşı, nəqliyyatın daha dayanıqlı, təhlükəsiz və səmərəli olmasını təmin edir.

Mütorəqqi metod və texnologiyalarla təmin olunan şəhər mobilliyi müasir şəhərlərin inkişafında və əhalinin həyat keyfiyyətinin yüksəldilməsində mühüm rol oynayır. Sürətlə artan əhali və yüksək urbanizasiya tendensiyaları ilə əlaqədar şəhərlərdə nəqliyyat sistemlərinin səmərəli idarə olunması və ətraf mühitin qorunması məqsədilə innovativ həllər tətbiq olunmaqdadır.

Beynəlxalq miqyasda formalaşan aşağıdakı trendlər bu prosesin əsas istiqamətlərini müəyyən edir:

1. Ağillı nəqliyyat sistemləri (ANS): qlobal mobillik trendlərində ağıllı nəqliyyat sistemləri böyük əhəmiyyət kəşb edir. ANS müasir texnologiyalardan və informasiya sistemlərindən istifadə etməklə data əsaslı qərarvermə mexanizmi formalaşdırır, fərqli nəqliyyat növlərinin bir-biri ilə koordinasiyasını və əlaqələndirilməsini şəkildə işləməsinə təmin edərək, şəhər nəqliyyatının daha səmərəli, təhlükəsiz və ekoloji cəhətdən dayanıqlı olmasını hədəfləyir.

Bir çox ölkələrdə ANS sistemlərinin tətbiqi nəqliyyat axınına dair məlumatların real vaxt rejimində toplanılması və qərarvermədə istifadə edilməsi yol hərəkətinin təşkilini optimallaşdırmışdır. Bu sistem yol qəzalarına və tıxacları azaltmaq məqsədilə yol şəbəkələrindəki signal sistemlərinin avtomatik idarə edilməsinə imkan verir.

ANS-yə nümunə olaraq **Nəqliyyat İntellektual İdarəetmə Sistemini (NİİS)** göstərmək olar. Bu sis-

tem real vaxt rejimində məlumatlardan və qabaqcıl alqoritmlərdən istifadə edərək, yol hərəkəti signallarını dinamik şəkildə tənzimləyən yol hərəkətinə idarəetmə həlli kimi qlobal mobillik trendləri arasında mühüm yer tutur. Həmin sistem nəqliyyat vasitələrinin sayı, hava şəraiti və digər hadisələr kimi amillərə əsaslanaraq, signal vaxtlarını uyğunlaşdırmaqla tıxacların azaldılmasına, təhlükəsizliyin artırılmasına və yolda keçən vaxtın minimuma endirilməsinə kömək edir. NİİS ağıllı şəhər infrastrukturlarına integrasiya edilərək şəhər mobilliyini optimallaşdırır və daha səmərəli nəqliyyat sistemlərini dəstəkləyir. Bu yanaşma qlobal miqyasda şəhər nəqliyyatının daha səmərəli və çevik idarə olunmasına imkan yarada bilər.

2. Mobillik xidməti: xidmətin məqsədi istifadəçilərə müxtəlif nəqliyyat növlərini bir platformada birləşdirərək səfər planlamasını asanlaşdırmaq və daha çevik həllər təqdim etməkdir. Bu xidmət ictimai nəqliyyat, taksi, velosiped və kiçik elektrik nəqliyyat vasitələrini integrasiya edərək, istifadəçilərə sərfəli və rahat nəqliyyat marşrutları seçmək imkanı yaradır. Gələcəkdə özəl sektorun bu proqramların hazırlanmasına aktiv cəlb edilməsi belə xidmət modelinin inkişafına töhfə verə bilər.

3. Parklanma yerlərinin idarə edilməsi: parklanma yerlərində sıxlığı azaltmaq və parklanma yerini tapmağı asanlaşdırmaq üçün "ağıllı parklanma sistemləri" tətbiq edilir. Bu sistem park yerlərinin mövcudluğunu real vaxt rejimində izləyir və istifadəçilərə uyğun parklanma yerləri barədə məlumat verir. Eyni zamanda bu sistem parklanma yeri sıxlığına görə qiymətləri tənzimləməklə yanaşı, şəhərdəki tıxacların azalmasına və ətraf mühitin qorunmasına müsbət təsir göstərməkdədir.

4. Ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrindən istifadənin genişləndirilməsi: daxili yanma mühərriklili nəqliyyat vasitələrindən kütləvi istifadə atmosferi çirkləndirən əsas mənbələrdən biri olaraq qalmaqdadır ki, bu da qlobal iqlim dəyişikliyini sürətləndirən amillərdən hesab olunur. Nəqliyyat sektoru ənənəvi yanaşcaq növlərindən istifadəyə görə qlobal enerji istehlakının əhəmiyyətli hissəsini təşkil etdiyindən, ekosistemlər üzərində əlavə yük yaradır. "ClimateWatch" platformasının məlumatına görə nəqliyyat sektoruqlobal karbon dioksid (CO2) emissiyalarının 20%-dən çox hissəsi onun payına düşür. Bu baxımdan, bir çox ölkələrdə mobillik sistemləri karbon emissiyalarını azaltmaq və ekoloji dayanıqlığı artırmaq məqsədilə yenidən qurulur. Elektrikli nəqliyyat vasitələrindən istifadənin genişlənməsi və yaşıllı nəqliyyat zonalarının yaradılması bu sahədə əsas çağırışlardır. Hazırkı dövrdə fərdi nəqliyyat vasitələrindən istifadənin artması nəqliyyatda daha çevik və ekoloji cəhətdən təmiz həllər təklif edir.

5. Dayanıqlı nəqliyyat sistemləri: 2015-ci ildə Nyu-Yorkda 17 Dayanıqlı İnkişaf Məqsədini (DİM) özündə ehtiva edən 2030-cu il üçün Dayanıqlı İnkişaf Proqramı qəbul edilərək nəqliyyat sahəsi üçün xüsusi bir DİM mövcud deyildi və nəqliyyat bir çox məqsədlərə çatmaq üçün bir vasitə və zəruri şert kimi təqdim olunmuşdu, lakin 2024-cü ildə "BMT tərəfindən Dayanıqlı Nəqliyyat Onilliyi 2026-2035" təşəbbüsü irəli sürüldü ki, bu təşəbbüs də nəqliyyat sektoru üçün konkret məqsədlərin müəyyən olunması zərurətini ehtiva etməklə, nəqliyyat sahəsində daha qəti, cəsarətli və iddialı addımları təşviq etmək məqsədi daşıyır.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Yol Təhlükəsizliyi üzrə 2023-cü il Qlobal Status Hesabatına əsasən, yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində hər 100000 nəfərə düşən ölüm halları 2010-cu ildən 2021-ci ilə qədər 5% azalıb. Bu irəliləyişlərə baxmayaraq, yol-nəqliyyat xəsarətləri 5-29 yaş arası insanlar üçün ölümün əsas səbəbi və qlobal miqyasda 12-ci ən böyük ölüm səbəbi olaraq qalır.

Bundan əlavə ictimai nəqliyyatın təşviqi şəxsi avtomobildən istifadə səviyyəsinin azaldılmasında və nəticə etibarilə tıxacların aradan qaldırılmasında mühüm rol oynayır. Ümumi istifadədə olan avtomobil nəqliyyatı vasitələri üçün nəzərdə tutulmuş zolaqların tətbiqi və sürətli avtobus sistemlərinin inkişafı kimi tədbirlər məhz bu məqsəddə xidmət edir.

Eyni zamanda dövlət orqanlarının (qurumlarının), təhsil və tibb müəssisələrinin, habelə digər hüquqi və fiziki şəxslərin iş rejiminin dəyişən iş qrafikinə əsasən təşkil, distant iş rejiminin tətbiqi, həmçinin nəqliyyatda gedişhaqlarının günün pik saatlarında baha, digər saatlarda ucuz olması kimi məsələləri diqqət yetirilməli tədbirlərdəndir. Bu tədbirlər nəticəsində qısa zamanda və çox vəsait xərcləmədən nəqliyyat sistemləri üzərinə düşən yükü azaltmağa kömək edə bilər.

Dünyadakı bu trendlər şəhərlərin daha təhlükəsiz və ağıllı idarə edilməsi istiqamətində irəliləyişlərə səbəb olur. Ağıllı işıqforlar, rəqəmsal yol nişanları və "rəqəmsal əkiz" texnologiyası ilə nəqliyyat axınlarının səmərəli idarə olunması və data əsaslı qərarvermə mexanizmləri artıq bir çox inkişaf etmiş şəhərlərdə reallığa çevilib. Bütün bu uğurlu təcrübələr şəhər mobilliyinin təkmilləşdirilməsi üçün tətbiq edilən innovativ holların müsbət nəticələrini göstərir. Belə

həllər tıxacların azaldılması, ekoloji təsirlərin minimallaşdırılması və şəhər sakinlərinin həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması sahəsində əhəmiyyətli uğurlara zəmin yaradır.

Dayanıqlılığın əsas elementlərindən biri ekoloji məsələlərlə bağlıdır. BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəfflər Konfransının Bakıda keçirilmiş 29-cu sessiyasında (COP29) şəhər nəqliyyatı iqlim dəyişikliyi ilə mübarizənin vacib hissəsi kimi qeyd olunmuşdur. Tərəfflər yekdilliklə bəyan etmişlər ki, dayanıqlı nəqliyyat sistemlərinin inkişafı karbon emissiyalarının azaldılmasında və enerji səmərəliliyinin artırılmasında əsas rol oynayır və bu kontekstdə elektrikli nəqliyyat vasitələri və ağıllı şəhər mobilliyi həlləri xüsusi diqqət mərkəzindədir.

Azərbaycan üçün bu qlobal mobillik trendlərindən faydalanmaq şəhərlərin dayanıqlı inkişafı, nəqliyyat sistemlərinin təkmilləşdirilməsi və beynəlxalq rəqəbətliliyin artırılması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəşb edir.

3. Mövcud vəziyyətin təhlili

Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə sürətli urbanizasiya və əhali artımı nəqliyyat və mobillik sahəsində islahatları zəruri edir. Mövcud vəziyyətdə şəhərin nəqliyyat sisteminin səmərəliliyini artırmaq və urbanizasiya nəticəsində yaranan çətinliklərin qarşısını almaq üçün strateji tədbirlərə ehtiyac vardır. Bakı şəhərinin və ətraf ərazilərin əsas nəqliyyat infrastrukturunu, hərəkət axınları və iqtisadi fəaliyyət mərkəzdə cəmləşdiyindən şəhərdən kənar istiqamətə doğru hərəkətlər məhdudlaşır ki, bu da şəhərin monosentrikliyini ön plana çıxarır. Lakin qlobal miqyasda polisentrik inkişaf trendləri üstünlük təşkil edir və müxtəlif bölgələr arasında əlaqələrin güclənməsi şəhərin daha dayanıqlı inkişafına şərait yaradır. Bakı şəhərinin 2020-2040-cı illəri əhatə edən Baş Planında bu qlobal trendlər nəzərə alınaraq, şəhərin perspektiv inkişaf istiqamətləri məhz polisentrik yanaşma əsasında müəyyən edilmişdir.

Son 20 ildə ölkə üzrə əhalinin orta illik artım tempi 1% təşkil etdiyi halda, Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə bu göstərici 1.3% olmuşdur. Həmin dövr üzrə Bakı şəhərində hər 1000 nəfərə düşən avtomobillərin sayı 132-dən 320-dək artmışdır. Əhali sayının sürətli artımı şəhərin infrastrukturuna və xidmət sahələrinə, xüsusilə nəqliyyat sektoruna əlavə təzyiq göstərir.

Artan tələbat nəqliyyat sisteminə yeni çağırışlar yaratmış, bunlara ictimai nəqliyyatın genişləndirilməsi, tıxacların azaldılması və ekoloji cəhətdən davamlı nəqliyyat həllərinin tətbiqi daxildir. Bununla belə fərdi nəqliyyat vasitələrindən ictimai nəqliyyata və fərdi mobil nəqliyyat vasitələrinə keçid infrastrukturunun inkişafından asılıdır. İnfrastrukturun təkmilləşdirilməsi məqsədilə 100 km-dən çox velosiped zolaqlarının inşası, sənişlərin ictimai nəqliyyat və digər nəqliyyat vasitələri ilə səyahət təcrübəsinin tam rəqəmsallaşdırılması planlaşdırılır.

Ölkədə nəqliyyat infrastrukturuna investisiyalar qoyulmasına və müxtəlif nəqliyyat növləri üzrə ayrayrı layihələrin icra olunmasına baxmayaraq, nəqliyyat növlərinin koordinasiyalı fəaliyyəti ilə bağlı çatışmazlıqlar müşahidə olunurdu. Koordinasiyalı fəaliyyətin təmin olunması üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 19 aprel tarixli 3854 nömrəli Sərəncamı ilə Nəqliyyatı Əlaqələndirmə Şurası və 2024-cü il 7 noyabr tarixli 226 nömrəli Fərmanı ilə nəqliyyat sektorunda vahid idarəetmə prinsiplərinin tətbiqi, fəaliyyətin təkmilləşdirilməsi və maliyyə dayanıqlılığının artırılması məqsədilə "Azərbaycan Nəqliyyatı və Kommunikasiya Holdingi" (AZCON) publik hüquq şəxsi yaradılmışdır.

Avtomobiləşmə səviyyəsinin artdığı müasir dövrdə metro və demiryolu xətlərinin genişləndirilməsi, avtobus marşrutlarının optimallaşdırılması, taksi xidmətlərinin səmərəli tənzimlənməsi və piyadalar üçün əlverişli infrastrukturun yaradılması, həmçinin fərdi mobil nəqliyyat vasitələrindən istifadənin təşviqi şəhər mobilliyinin inkişafında əsas prioritetlərdən biridir. Bu yanaşmalar nəqliyyatın daha dayanıqlı, təhlükəsiz və səmərəli olmasına xidmət edir və bu səbəbdən, nəqliyyat sektorunda aparılan islahatlar dayanıqlı inkişaf prinsipləri ilə həyata keçirilir.

Dövlət Proqramı hazırlanarkən küçə-yol şəbəkəsinin, metro və demir yolu xətlərinin, fərdi mobil nəqliyyat vasitələri infrastrukturunun və piyada zonalarının inkişafı ilə bağlı irəli sürülmə layihələrin Bakı şəhərinin Baş Planı ilə uzlaşdırılması təmin olunmuşdur və şəhərin perspektiv inkişaf dövrünü əhatə edən nəqliyyat planlaşdırma həlləri nəzərə alınmışdır.

Bakı şəhərinin 2040-cı ilədək olan Baş Planında nəqliyyat sisteminin inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq, Böyük Bakı Regionunun nəqliyyat infrastrukturunun inkişafı üzrə vahid konsepsiyanın hazırlanması, şəhərin əsas yollarındakı nəqliyyat yüklənməsinin

aradan qaldırılması, şəhəratrafi ərazilərdən nəqliyyat axınlarının idarə edilməsi, şəhəratrafi ərazilərdə yerləşən yaşayış məntəqələri arasındakı yola sərf olunan vaxtın mümkün səviyyədə qısaldılması, nəqliyyat qovşaqlarının yaradılması məsələlərinin həll edilməsi hədəfləri Dövlət Proqramında nəzərə alınmışdır. Baş Planda vahid (ictimai) nəqliyyat xidmətləri, fərdi minik avtomobilləri və piyada gəzintisi imkanları) mobillik yanaşmasının tətbiqi prinsipləri rəhbər tutulmuşdur.

1. Yol-nəqliyyat infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi

Ölkədə son illər ərzində yol-nəqliyyat infrastruktur sahəsində əhəmiyyətli islahatlar həyata keçirilmişdir. Şəhər ərazisindəki yol şəbəkəsinin təkmilləşdirilməsi, yeni yol kəşimlərinin və körpülərin tikilməsi, həmçinin tıxacların azaldılması məqsədilə müxtəlif layihələr icra edilmişdir. Bakıdakı əsas magistral yollarda təmir və bərpa işləri, habelə yol infrastrukturunun müasirləşdirilməsi yollarda nəqliyyat vasitələrinin artan sayına paralel olaraq aparılmaqdadır.

Son 20 ildə Azərbaycan Respublikasında yol infrastrukturunun inkişafı sahəsində əsas nailiyyətlərdən biri ümumilikdə 20,8 min km uzunluğunda (o cümlədən 6,6 min km respublika əhəmiyyətli, 11,6 min km yerli əhəmiyyətli və 2,6 min km isə Bakı şəhərində) yeni yolların tikilməsi, yenidən qurulması və təmir olunmasıdır. Bundan əlavə ümumi istifadədə və Bakı şəhərində olan avtomobil yollarında ümumilikdə 335 ədəd körpü və yol ötürücüsü tikilmiş, 56 ədədi təmir edilmiş, 163 ədəd yeraltı və yerüstü piyada keçidi və 45 ədəd tunel tikilmişdir.

Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, işğaldan azad olunan ərazilərdə ümumi uzunluğu 3.4 min km təşkil edən 44 avtomobil yolu layihəsi icra edilir ki, onlardan ümumilikdə 0.3 min km (6 layihə tamamilə, 1 layihə isə qismən) tikilib başa çatdırılmışdır.

Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə mobilliyin artırılması və nəqliyyat axınının daha səmərəli idarə olunması məqsədilə 4 parklanma zonası üzrə 18 min-parklanma yeri yaradılmışdır. Görülmüş işlər nəqliyyat vasitələrinin nizamlı şəkildə parklanmasını təmin etməklə, yollarda nəqliyyat sıxlığının azalmasına, eyni zamanda piyadalar üçün daha təhlükəsiz və rahat mühitin formalaşmasına xidmət edir.

Bundan əlavə beynəlxalq nəqliyyat əlaqələrinin təmin olunması üçün həyata keçirilən M-1 Bakı-Quba-Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi yeni avtomobil yolu, M-2 Bakı-Ələt-Qazax-Gürcüstanla dövlət sərhədi avtomobil yolu, M-3 Ələt-Astara-İran İslam Respublikası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolu, Şəki-Oğuz-Qəbələ və Füzuli-Şuşa (Zəfər yolu) kimi avtomobil yollarılayihələri yüksək keyfiyyətli və təhlükəsiz hərəkət imkanları təqdim etməklə, həm yerli, həm də beynəlxalq tranzit daşımalarının sürətini artırmağa və yükdaşımanın effektivliyini yüksəltməyə kömək etmişdir. Bakı şəhərində şəhərdaxili və şəhəratrafi sənişin nəqliyyatını asanlaşdırmaq məqsədilə icra edilmiş Bakı dairəvi avtomobil yolu, Böyükşor-Pirsağı, Zığ-Hava Limanı, Hava Limanı-Mərdəkan-Zuğulba, Böyükşor şosesi, Mərdəkan şosesi, H.Əliyev prospekti, Babək prospekti və 8 Noyabr prospekti layihələri şəhər və ətraf ərazilər arasındakı əlaqələri sürətləndirərək nəqliyyat infrastrukturunun gücləndirilməsinə töhfə vermiş, sənişlərin rahat və təhlükəsiz hərəkətinə imkan yaratmışdır.

Yol infrastrukturunun qorunması və normalara uyğun olaraq nəqliyyat vasitələrinin oxuna düşən yükə nəzarət məqsədilə magistral yollarda elektron tərəzi quraşdırılmışdır. Hazırda 51 tərəzidən 6-sının quraşdırılması yekunlaşmışdır.

Qeyd olunan işlər Azərbaycan Respublikasının yol infrastrukturunun keyfiyyətini artırmaq və nəqliyyatın daha sürətli və etibarlı olmasını təmin etmək məqsədinə xidmət edir. Dünya İqtisadi Forumunun avtomobil yollarının vəziyyəti ilə bağlı hesabatına əsasən, Azərbaycan yol infrastrukturunun keyfiyyəti üzrə MDB dövlətləri arasında birinci yerdə, dünyada isə 27-ci yerdə qərarlaşaraq beynəlxalq səviyyədə yüksək qiymətləndirilmişdir.

2. Demiryolu ilə sənişindəşmə

Sənişindəşmə sahəsi demiryolları ilə daşımaların əsas xidmətlərindən biridir. Hazırda şəhəratrafi, ölkə daxilində və beynəlxalq marşrutlarda təhlükəsiz, rahat və etibarlı sənişindəşmə təmin edilir. Bu xidmətin inkişafı həm ölkədaxili nəqliyyatın təkmilləşdirilməsi, həm də Azərbaycanı beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin əhəmiyyətli bir hissəsi kimi tanıtmıaq baxımından vacibdir.

Bakı, Sumqayıt şəhərlərində və bütövlükdə Abşeron yarımadasında yaşayan əhalinin gediş-gəlişini təşkil edən əhəmiyyətli yollardan biri də Abşeron dairəvi demir yolu xəttidir. 2020-ci ildən tam istifadəyə ve-

rilmiş xətt iki hissədən ibarətdir: Bakı sənişin - Biləcəri-Sumqayıt və Bakı sənişin - Sabunçu-Sumqayıt dairəvi xəttinin ümumi uzunluğu 198 kilometrdir. Son 20 il ərzində sözügedən xətt üzrə ümumilikdə 38 milyon səfər təşkil olunmuş, xəttin tam istifadəyə verilməsindən indiyədək isə sənişindəşməyə həcmi 5 dəfəyədək artmışdır (orta illik artım tempi 48%). 2024-cü ildə demir yolu ilə 8 milyondan çox sənişin səfəri həyata keçirilmişdir ki, bu da ötən illə müqayisədə 1,4 milyon artım deməkdir.

Aparılmış təhlillərin nəticələrinə əsasən, sənişinlər üçün daha sərfəli və əlçatan xidmətlərin təmin edilməsi, eyni zamanda ötürücülük qabiliyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə stansiya giriş-çığı imkanlarının genişləndirilməsi, gündəlik reyslərin artırılması, yeni qatarların dəriyyəyə buraxılması və hərəkət cədvəllərinin optimallaşdırılması vacibdir. Görüləcək tədbirlər sənişin daşımalarının səmərəliliyini artırmaqla yanaşı, nəqliyyat xidmətlərinin daha geniş əhali təbəqəsi üçün əlçatanlığını təmin edəcəkdir.

Bu qatarların dəriyyəyə buraxılması, eləcə də Bakı Dəmiryol Vağzalında və Koroglu stansiyasında turniketlərin sayının artırılması buraxılış gücünün müvafiq olaraq 33% və 150% artırılmasına və daha çox sənişinin rahat şəkildə nəqliyyat xidmətlərindən faydalanmasına imkan yaradır. Gündəlik ötürücülük qabiliyyətinin və reys saylarının artırılması ilə yanaşı, 10 ədəd əlavə sənişin qatırı Bakıya gətirilmiş və beləliklə, ümumi qatar sayı 20-yə çatdırılmışdır. Gətirilən qatarların 4-ü Abşeron dairəvi demir yolu xəttinə daxil edilmək üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Bundan başqa demir yolu xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə sürətli rəqəmsallaşma tədbirləri həyata keçirilmiş, qatarların daxilində, stansiyalarda və dayanacaqlarda genişmiqyaslı modernləşdirmə və təkmilləşdirmə işləri görülmüşdür. Bu tədbirlər nəticəsində müştəri məmnuniyyəti artmış, eyni zamanda bayram günləri və həftəsonları əlavə reyslərin təşkili də sənişlərin rahatlığını təmin etmişdir.

Ölkə daxilində Bakı-Ağstafa-Bakı, Bakı-Balakən-Bakı və Bakı-Qəbələ-Bakı istiqamətlərində sənişin qatarları ilə daşımlar həyata keçirilməkdədir. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sənişindəşmə strategiyasına uyğun olaraq, Bakı-Ağstafa-Bakı marşrutu üzrə reyslərin sayı yeni qatarların istismara verilməsi ilə 2-dən 4-ə çatdırılıb. Sənişindəşmənin daha da genişləndirilməsi və sənişin məmnunluğunun təmin edilməsi məqsədilə sürətli sənişin qatarlarına ilk dəfə olaraq Ləki və Ucar stansiyalarında dayanacaq verilmişdir. Görülən işlər nəticəsində son illərdə ölkədaxili sənişindəşmə həcmi əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır (son 4 il ərzində illik orta artım 23% təşkil etmişdir).

Koronavirus (COVID-19) infeksiyasının ölkə ərazisində yayılmasının, onun törədə biləcəyi fəsadların qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 12 sentyabr tarixli 336 nömrəli Qərarına əsasən Azərbaycan Respublikasının ərazisində xüsusi karantin rejiminin tətbiqi ilə əlaqədar beynəlxalq sənişindəşmə fəaliyyəti 2020-ci ildən etibarən dayandırılmışdır.

3. Metro nəqliyyatı ilə sənişindəşmə

Bakı şəhərində metro nəqliyyatı mobillik kontekstində şəhərin müxtəlif nöqtələrini birləşdirən və insanların sürətli, etibarlı, davamlı şəkildə daşıyan əsas nəqliyyat növü hesab olunur. Metro xətləri şəhər ərazisində sıx məskunlaşmış işgüzar mərkəzlər, ictimai məkanlar və digər cəlbətmə məntəqələri arasında əlaqəni təmin edərək, gündəlik hərəkətiliyi asanlaşdırır. Bu xətlər həm tıxacların qarşısını almağa, həm də vaxt itkisinin azalmasına və ekoloji təmiz nəqliyyatın təşviqinə şərait yaradır.

Son 20 ildə Bakı şəhərinin metro infrastrukturunun genişləndirilməsi və modernləşdirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli işlər görülmüşdür. Bu dövrdə 1 depo, 7 yeni stansiya və 2 ikinci giriş-çığı inşa edilmiş, əlavə olaraq 5 stansiya tamamilə yenidən qurulmuşdur. Metro şəbəkəsinin xətləri 29,9 km-dən 40,7 km-ə qədər uzadılmış, sənişin axımının təhlükəsizliyini təmin etmək üçün 8 yeni yarımtansiya tikilmiş və 5 yarımtansiya yenidən qurulmuşdur. Vaqon parkına 266 ədəd yeni növü əlavə edilmiş, köhnəlmiş 177 vaqon isə istismardan çıxarılmışdır ki, bununla nəticəsində 2024-cü ilin sonuna qədər vaqon sayı 351-ə çatmışdır. Görülən işlər metroda çalışan işçi heyətinin də artmasına səbəb olmuşdur, belə ki, işçi sayı 408 nəfər artaraq 4492 nəfər olmuşdur. Həyata keçirilən bu genişmiqyaslı layihələr Bakı metrosunun səmərəliliyini artırmış və şəhər mobilliyində onun rolunu daha da gücləndirmişdir. Görülmüş işlərin nəticəsi olaraq, sənişin sayı 168% artaraq 137 milyondan 230 milyona çatdırılmışdır.

Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə dair 2025-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı

Əvvəlki 9-cu səh.

Artan əhali, şəhərdaxili mobilliyə olan tələbin yük-səlməsi və urbanizasiya proseslərinin sürətlənməsi Bakı metrosunun inkişafı üçün görülməli işlərin əhatə-sini genişləndirməkdədir. Yeni stansiyaların tikintisi, xətlərin daha uzaq ərazilərə qədər genişləndirilməsi və müasir texnologiyaların tətbiqi qarşıda duran əsas vəzifələrdir. Bu tədbirlər metro sisteminin səmərəsin tə-ləbatını daha effektiv qarşılamaq və şəhər mobilliyini davamlı şəkildə dəstəkləmək üçün vacibdir.

Bakı metrosunun inkişafı çərçivəsində mühüm la-yihələr həyata keçirilir və gələcək üçün genişmiqyas-lı planlar hazırlanmışdır. Xarici təchizatçı ilə 65 vaqo-nun tədarüki üzrə müqavilə imzalanmış, 2024-cü ildə 35 vaqon ölkəyə götirilərək səmərəsinlərin istifadəsinə verilmişdir. Artan səmərəsin tələbi nəzərə alınaraq, cari ildən etibarən 2030-cu ilədək 10 yeni metro stansiya-sının tikintisi planlaşdırılır.

"Bakı Metropoliteni Xətlərinin Konseptual İnkişaf Sxemi"nə əsasən, metropolitenin ümumi şəbəkəsinin 5 xətdən, 76 stansiyadan, 6 elektrik deposundan və 119,1 km uzunluğunda xətlərdən ibarət olması nəzərdə tutulur. Gələcək planlarda 51 yeni stansiyanın inşa-sı və əlavə 84,3 km metro xəttinin çəkilməsi əsas prioritetlərdəndir. Bu layihələr həm səmərəsin axımının rahatlığını təmin edəcək, həm də şəhərin davamlı mo-billik strategiyasına töhfə verəcəkdir.

4. Ümumi istifadədə olan nəqliyyat vasitələri ilə (avtobusla) səmərəşindəşmə

Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə avtobus nəqli-yatı ictimai nəqliyyatda şəhər və kəndlər arasında sə-rəşindəşmə xidmətlərinin mühüm hissəsini təşkil edir və əhalinin gündəlik səyahət ehtiyaclarını qarşılayır. Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə avtobus şəbəkəsi-nin genişləndirilməsi tıxacların azaldılmasına kömək edir və əhalinin nəqliyyata çıxışını yaxşılaşdırır. Sə-rəşinlərə keyfiyyətli və təhlükəsiz xidmət göstərilmə-si, eyni zamanda ekoloji cəhətdən ətraf mühitə az zər-ər verən nəqliyyat növlərinin alınması bu sahənin in-kişafında əsas prioritetlərdəndir. Belə ki, yeni və mü-a-sir nəqliyyat vasitələrinin, o cümlədən elektrikli avto-busların istifadəyə verilməsi ekoloji baxımdan daha təmiz və səmərəli nəqliyyat infrastrukturunun yaradı-lmasına imkan verir. Avtobusların optimallaşdırılmış iş rejimi səmərəsinlərin rahatlığına və nəqliyyatın etibarlı-lığına xidmət edir. Nəqliyyat sisteminin təkmilləşdi-rilməsi Bakı və ətraf ərazilərdəki iqtisadi və sosial in-kişafı dəstəkləyir, həyat keyfiyyətini artırır.

Bakı şəhərində avtobus nəqliyyatı sahəsində bir sıra mühüm işlər görülmüş, o cümlədən 2014-cü ildə "BakuBus" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin yara-dılması səmərəşin daşımalarında texniki və ekoloji ba-xımdan təhlükəsizliyin təmin olunmasına xidmət edən əsas addımlardan biri olmuşdur. Cəmiyyətin avtobus parkı 1000-dən çox nəqliyyat vasitəsindən ibarətdir və əsasən "BMC", "Neoplan" və "BYD" markalı avto-buslarla təchiz edilmişdir.

Bununla yanaşı səmərəşinlərin tələbat və sıxlıq sə-viyyəsindən asılı olaraq 110 km-dən artıq prioritet av-tobus zolaqları yaradılmışdır. Bu zolaqlar avtobusların tıxaclarından yayınmasına və daha sürətli hərəkət etmə-sinə imkan verərək, səmərəşinlərin gediş vaxtını əhə-miyyətli dərəcədə azaltmışdır. Nəticə etibarilə Ata-türk və Tbilisi prospektlərində təşkil edilən avtobus zolaqlarında səfər müddətinin 10%12 dəqiqə, Bakı-Sumqayıt istiqamətində isə 25 dəqiqə azalmasını mi-sal göstərmək olar.

Optimallaşdırılmış avtobus şəbəkəsi əhalinin ictimai nəqliyyata əlçatanlığını yaxşılaşdırmış və marş-rutların gediş vaxtının qısaldırılmasına, təzliklərin artı-rılmasına səbəb olmuşdur. Bu optimallaşdırma şəhər daxilində avtobusla səyahəti səmərəşinlər üçün daha cəlbəedici etmişdir.

Eyni zamanda avtobus parkının yenilənməsi isti-qamətində də mühüm addımlar atılmışdır. Hazırda Bakı şəhəri üzrə reyss 2160 ədəd avtobus çıxır və 2030-cu ilə qədər avtobus parkının 2800-ə çatdırılma-sı gözlənilir.

Ətraf mühitə tullanan zərərli qazların azaldılma-sı məqsədilə dizel mühərrikli avtobuslardan sıxılmış təbii qaz və elektrik mühərrikli avtobuslara keçid pro-sesi davam etdirilir. Ötən il ərzində ölkəyə 160 mü-a-sir elektrik mühərrikli avtobus idxal edilmiş, bu isə 2030-cu ilədək paytaxtda bütün ictimai nəqliyyat vasi-tələrinin elektrik mühərrikli analoglarla əvəzlənməsi hədəfinin icrası istiqamətində mühüm addım olmuşdur. Həyata keçirilən tədbirlər nəqliyyat sisteminin səmərəliliyini artırmaqla yanaşı, şəhərin ekoloji və-ziryyətini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırmış və sə-rəşinlər üçün daha təhlükəsiz, rahat və müasir nəqli-yat xidmətləri təmin etmişdir.

İctimai nəqliyyatda xidmət keyfiyyətinin yüksəl-dilməsi və səmərəşin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə avtobus parkının modernləşdirilməsi əsas

prioritetlərdən biri olaraq qalır. İdxal olunmuş elektrik-li avtobuslarla yanaşı, cari ildən etibarən sözügedən av-tobusların ehtiyat hissələrinin yerli bazarda istehsalının təşkili və 2026-cı ildən etibarən illik 200-250 elektrik mühərrikli avtobusların ölkədə istehsalı planlaşdırılır.

5. Taksi minik avtomobili ilə səmərəşindəşmə

Bakı şəhərində taksi fəaliyyəti son illər ərzində mühüm inkişaf yolu keçmişdir. Ənənəvi taksilərlə ya-naşı, mobil tətbiqlər vasitəsilə fəaliyyət göstərən tak-si sifariş operatorları şəhər nəqliyyatını daha rahat və effektiv etmişdir. Bu tətbiqlər səmərəşinlərə taksi tap-mağını asanlaşdırmaqla nəqliyyat marşrutlarını opti-mallaşdırmış və xidmətin keyfiyyətini yüksəltmişdir.

Taksi fəaliyyətinin tənzimlənməsi istiqamətində atılan addımlar, normativ hüquqi aktların təkmilləşdi-rilməsi istiqamətində görülən işlər vətəndaşlara key-fiyyətli və təhlükəsiz xidmət göstərilməsinə, səmərəşin-lərin və fərdi məlumatların təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə, qeyri-formal məşğulluğun qarşısının alın-masına, bu sahədə qanuni fəaliyyət göstərən bütün sa-hibkarların maraqlarının qorunmasına hədəflən-miş,həmçinin nəqliyyat vasitələrinin texniki baxış, buraxılış vəsiqəsi və kartı, eyni zamanda sürücülərə dair təlimlərin təşkili xidmətinin keyfiyyətinin artma-sına gətirib çıxarmışdır. Bu tədbirlər qisməsafəli sə-fərlərin sayının 30%, illik taksi səfərlərinin 40-50 mil-yon azalmasına və taksi parkının orta yaşının 14,6-dan 8 ilədək enməsinə səbəb olmuşdur. Görülən işlər həm taksi xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə, həm də ekoloji və texniki təhlükəsizlik standartlarının artırılmasına yönəlmişdir.

Taksi xidmətlərinin keyfiyyətini artırmaq məqsə-dilə son illərdə sürücülərin peşəkar biliklərinin və davar-nış standartlarının təkmilləşdirilməsinə yönəlmiş tə-limlər keçirilmişdir. Bu təlimlər təhlükəsiz sürücülük, müştəri xidmətləri və etik davranış sahəsində irəlilə-yişlərə səbəb olmuşdur. Nəticədə, xidmətin etibarlılığı və səmərəsin məmuniyyəti artmış, nəqliyyat sisteminin dayanıqlılığına müsbət təsir göstərmişdir. Təlimlərin davamlı təşkili bu sahədə inkişafın təminatıdır.

Dövlət büdcəsi hesabına alınmış səmərəşin avtonə-q-liyyat vasitələrindən səmərəli istifadəni təmin etmək və Bakı şəhərində taksi xidmətlərinin keyfiyyətini ar-tırmaq məqsədilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 30 mart tarixli 89 nömrəli Qə-rarına əsasən "Bakı Taksi Xidməti" Məhdud Məsuli-yətli Cəmiyyəti təsis edilmişdir. Cəmiyyətin taksi par-kında 700 nəqliyyat vasitəsi mövcuddur ki, bunların 35%-dən çoxu ekoloji cəhətdən təmiz elektrik mühər-rikli avtomobillərdən ibarətdir.

Taksi parkının yenilənməsi istiqamətində hökü-mət tərəfindən tədbirlər davam etdirilir. Ötən il ərin-də ölkəyə 153 yeni elektrikli taksi minik avtomobili götirilmiş və şəhər sakinlərinin istifadəsinə verilmiş-dir. Bu, ekoloji davamlılıq və müasir texnologiyaların tətbiqi baxımından əhəmiyyətli bir addım olmuşdur.

6. Mikromobillik

Bakı şəhərində mikromobillik şəhər nəqliyyat sis-teminin səmərəliliyini artırmaq və ətraf mühitə təsiri azaltmaq baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Ve-loşipəd və elektrik skuterləri kimi fərdi mobil nəqli-yat vasitələri qisməsafəli səfərlər üçün əlverişli al-ternativ təqdim edərək, avtomobil nəqliyyatına olan asılılığı azaldır və tıxacların qarşısını almağa töhfə ve-rir. Bu yanaşma şəhər mobilliyinin dayanıqlı və ekolo-jii baxımdan təhlükəsiz inkişafını dəstəkləyən əsas elementlərdən biridir.

Şəhər ərazisində fərdi mobil nəqliyyat vasitələrindən istifadəni asanlaşdırmaq məqsədilə Bakı şəhərin-də 32 km-dən artıq xüsusi fərdi mobil nəqliyyat vasi-tələri üçün zolaqlar yaradılmış, 48 nöqtədə fərdi mo-bil nəqliyyat vasitələri üçün dayanacaqalar istifadəyə verilmişdir. Bu tədbirlər alternativ nəqliyyat vasitə-lərinin təşviqinə, şəhər daxilində rahat və ekoloji təmiz mobilliyin təmin olunmasına yönəlibdir.

Eyni zamanda şəhərin bir sıra əraziləri tamamilə piyada zonalarına çevrilmiş, piyada və velosipəd yol-larının inkişafı üçün əlavə layihələr həyata keçirilmiş-dir. Bu yanaşma yalnız mobilliyi artırmaqla məhdud-laşmayıb, həm də ekoloji təhlükəsizliyin təmin olun-masına mühüm töhfə vermişdir.

7. Piyada infrastrukturunun yaradılması

Bakı şəhərində mobillik strategiyası çərçivəsində piyada infrastrukturunun yaradılması prosesi şəhər nəqliyyatı sisteminin optimallaşdırılması və şəhər mü-hitinin sakinlər üçün daha rahat və təhlükəsiz hala gə-tirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Son 20 il ərzində Bakı şəhərində piyadalaşma tə-şəbbüslərinə dəstək olaraq 126 ədəd yeraltı və yerüstü piyada keçidi inşa edilmişdir. Bu keçidlər piyadaların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, avtomobil hərəkəti-nin tənzimlənməsi, yol-nəqliyyat hadisələrinin qarşı-sı

nın alınması və şəhər nəqliyyatı sisteminin daha daya-nıqlı idarə olunması məqsədini daşıyır. Gələcəkdə də piyadaların şəhər mobilliyində əsas yer tutması üçün əlavə layihələrin icrası nəzərdə tutulmuşdur.

Bu baxımdan Bakı şəhərində yaşıl piyada dəhlizi-nin yaradılmasına başlanılmış və şəhər mərkəzlərində avtomobil dayanacaqaları ləğv edilərək piyadalaşma prosesi intensivləşmişdir. Hazırda "Koroğlu", "Gənc-lik" və "28 May" metro stansiyaları ətrafında sakinlə-rin ictimai nəqliyyatın müxtəlif növləri arasında rahat keçidini təmin edən nəqliyyat mübadilə məntəqələri (hub) təşkil olunaraq, nəqliyyat növləri arasında əla-qəlilik təmin edilmişdir. Həmçinin Xaqani bağı ətra-fında xaotik dayanacaq piyada zonasına çevrilmiş, İçə-rişəhərə avtomobillə girişin qadağan edilməsi (sakin-lər istisna olmaqla) işlərinə başlanılmışdır.

4. Hədəf göstəriciləri

4.1. Dövlət Proqramının icrası nəticəsində aşağıda qeyd edilən hədəflərə nail olunması nəzərdə tutulur:

4.1.1. **mobillik sisteminin inkişafı:**

4.1.1.1. **aktiv mobilliyin təşviqi, piyada infrastrukturu-nun inkişaf etdirilməsi:** piyada infrastrukturu-nun inkişaf etdirilməsi və aktiv mobilliyin artırılma-sı məqsədilə əlverişli infrastrukturun yaradılması;

4.1.2. **rəqəmsallaşmanın və müasir standartla-rın tətbiqi:**

4.1.2.1. **innovativ elementlər və ağıllı texnologiyaların aktiv tətbiqinin təşviq edilməsi:** qabaqcıl global texnologiyalar, rəqəmsal bilet sistemi və real vaxt rejimində izləmə kimi ağıllı nəqliyyat həllərinin özündə ehtiva edən səmərəli və dayanıqlı ictimai nəqliyyat sisteminin qurulmasında dövlət və özəl sek-torunfəal iştirakının təşviq olunması;

4.1.2.2. **iri şəhərlərin qabaqcıl təcrübələrinə uyğun ictimai nəqliyyat sisteminin yaradılması:** zəruri infrastruktur layihələrinin icrasını təmin etməklə və idarəetməni təkmilləşdirməklə yüksək səmərəlili-yə malik bağlantının qurulması. İctimai nəqliyyatın bütün növləri üzrə zəruri şəbəkə sıxlığı və adekvat həcmədə hərəkət tərkibinin sistemə inteqrasiyasının həyata keçirilməsi;

4.1.3. **təhlükəsizliyin təmin edilməsi:**

4.1.3.1. **təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndiril-məsi:** hərəkət iştirakçıları üçün təhlükəsizlik tədbirlə-rinin gücləndirilməsi, yollarda hərəkət zamanı qəza hallarının minimuma endirilməsi, xüsusilə də ölümlə nəticələnən qəzaların sayının hər 100 min nəfərə 4-ə və ya daha aşağı salınması;

4.1.3.2. **ətraf mühitin qorunması və dayanıqlılıq kriteriyasının aktiv təbliği:** ekoloji təmiz nəqliyyat növləri ilə daşımlar zamanı sistemlərin və çözümlə-rin aktiv dəstəklənməsi yolu ilə hər bir şəxs üçün illik CO2 emissiyası miqdarının 600 kq-dan aşağı səviyyə-də saxlanması;

4.1.4. **əhəliyə göstərilən xidmət keyfiyyətinin artırılması:**

4.1.4.1. **yollarda sıxlığın azaldılması:** ictimai nəqliyyat xidmətlərinin növ və funksionallığının yük-səldilməsi ilə bu xidmətlərə tələbatın artırılmasına nail olmaq, beləliklə şəhər yollarında tıxacları və hər-əkət sıxlığının minimuma endirilməsi şəhərin müxtə-lif məntəqələrinə 20 dəqiqə ərzində asan və rahat şək-ilə çatma imkanının təmin olunması;

4.1.4.2. **əlçatan və inklüziv nəqliyyat xidmətlə-rinin təqdim olunması:** ictimai nəqliyyatın və infras-trukturun müxtəlif sosial qruplara, xüsusilə əlilliyi olan və yaşlı insanların uyğunlaşdırılması, həmçinin əhalinin 500 m radiusda ictimai nəqliyyata çıxış imka-nını təmin etməklə, onların nəqliyyat xidmətlərindən faydalanmasının təmin olunması.

4.2. Yuxarıda qeyd olunan amillər əsasında müsbət sosial-iqtisadi təsir yaradan və əsas hədəf göstəri-cilərinə nail olan Bakı şəhəri dünyanın ən qabaqcıl 30 şəhəri sıralamasına daxil ola bilər. Bu qiymətləndir-mənin təqribən 9%-ni mobillik göstəriciləri müəyyən etməkdədir.

5. Dövlət Proqramının məqsədləri

5.1. Dövlət Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

5.1.1. ictimai nəqliyyatın əhatə dairəsinin geniş-ləndirilməsi və nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləş-dirilməsi (yeni avtomobil yollarının tikintisi, müxtəlif səviyyəli yol qovşaqlarının inşası, avtobus və velosi-pəd zolaqlarının çəkilməsi);

5.1.2. alternativ nəqliyyat həllərinin (velosipəd və kiçik elektrik nəqliyyat vasitələri) təşviqi;

5.1.3. piyada hərəkətinin təşviqi;

5.1.4. ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrindən istifa-dənin artırılması;

5.1.5. yol hərəkəti təhlükəsizliyinin səviyyəsinin yüksəldilməsi.

6. Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri

6.1. Dövlət Proqramı çərçivəsində Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat sisteminin və infrastrukturu-nun təkmilləşdirilməsi üçün müvafiq işlər aşağıdakı prioritet istiqamətlər üzrə həyata keçiriləcəkdir:

6.1.1. ictimai nəqliyyatın əhatə dairəsinin geniş-ləndirilməsi və nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləş-dirilməsi (yeni avtomobil yollarının tikintisi, müxtəlif səviyyəli yol qovşaqlarının inşası, avtobus zolaqları-nın çəkilməsi);

6.1.1.1. **Əsaslandırma:** ictimai nəqliyyatın opti-mallaşdırılması və genişləndirilməsi mobillik ehtiya-cıların qarşılannası və sıxlıq problemlərinin həlli üçün vacibdir. Metro, dəmir yolu və avtobus sistemlə-rinin genişləndirilməsi şəhər daxilində və ətraf ərazi-lərdə səmərəşindəşmə imkanlarını artıracaq və dayanı-qılı mobillik üçün zəmin yaradacaqdır. Küçə-yol şəbə-kəsində nəqliyyat sıxlığının və tıxac hallarının azaldıl-ması və avtobusla müntəzəm səmərəşindəşmə xidmət-lərinin keyfiyyətinin və əlaqə sürətinin artırılmasına xidmət edəcəkdir;

6.1.1.2. **Görüləcək tədbirlər:**

6.1.1.2.1. avtobus marşrut şəbəkələrinin optima-laşdırılması (yeni avtobus xətləri);

6.1.1.2.2. səmərəşinlərin müxtəlif nəqliyyat növləri arasında keçidlərinin asanlaşdırılması;

6.1.1.2.3. səmərəşin axımının idarə olunması üçün yeni qatarların alınması;

6.1.1.2.4. yeni dairəvi və radial avtomobil yolları-nın tikintisi, müxtəlif səviyyəli yol qovşaqlarının inşa-sı və avtomobil yollarında əlaqəliliyin təmin edilməsi;

6.1.1.2.5. avtobusların gecikmələrinin qarşısını almaq və onların hərəkət sürətini artırmaq üçün şəhərin əsas kü-çələrində xüsusi hərəkət zolaqlarının yaradılması;

6.1.1.2.6. metro və dəmir yolu xətlərinin genişlən-dirilməsi;

6.1.1.2.7. səmərəşin axımının payı yüksək olan istiq-a-mətlərdə tramvay və sürətli avtobus nəqliyyatının (bundan sonra - kütləvi səmərəşindəşmə həlləri) tətbiqi;

6.1.1.2.8. müasir nəqliyyat mübadilə mərkəzləri-nin yaradılması;

6.1.1.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:**

6.1.1.3.1. ictimai nəqliyyatın əhatə dairəsinin ge-nişləndirilməsi məqsədilə müvafiq layihə həllərinin hazırlanması və tətbiq olunması;

6.1.1.3.2. səmərəşinlərin 40%-nin ictimai nəqliyyat vasitəsilə daşınmasının təmin edilməsi;

6.1.1.3.3. xüsusi avtobus zolaqları şəbəkəsinin uzunluğunun 160 km-ə çatdırılması;

6.1.1.3.4. avtobus, metro və dəmir yolu nəqliyyat növləri üzrə əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və xid-mət keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

6.1.1.3.5. 10 yeni metro stansiyaının tikintisi, Ya-sıl və Qırmızı xətlərin ayrılması, depo infrastrukturun-təkmilləşdirilməsi, yeni hərəkət tərkiblərinin alınması;

6.1.1.3.6. küçə-yol şəbəkəsinin uzunluğunun və nəqliyyat əlaqəsi sürətinin artırılması;

6.1.1.3.7. alternativ nəqliyyat növlərinin tətbiqi nəticəsində kütləvi səmərəşindəşmə tələbatının təmin edilməsi və şəhəratrafi ərazilərlə şəhər mərkəzinin əlaqələndirilməsi;

6.1.1.4. **Gözlənilən risklər və onların neytrallaş-dırılması tədbirləri:**

6.1.1.4.1. maliyyə çatışmazlığı və ya layihələrin gecikməsi səbəbindən çətinlik yaradır. Riskin təsiri dövlət-özəl tərəfdaşlıq modellərinin tətbiqi və beynöl-xalq maliyyə institutlarının cəlb olunması ilə azaldıla-caqdır;

6.1.1.4.2. infrastruktur layihələrinin həyata keçiril-məsi zamanı müvafiq torpaq sahəsinin ayrılmasında çətinliklər yaranı bilər. Dövlət ehtiyacları üçün torpaq-ların alınması mexanizminin tətbiqi nəzərdə tutulur;

6.1.1.4.3. tikinti işlərinin icrası zamanı küçə-yol şəbəkəsində nəqliyyat sıxlığının artması müşahidə olunur. Yaranan çətinliklərin tikinti işlərinin mərhələ-li şəkildə həyata keçirilməsi və müntəzəm səmərəşin-dəşmə alternativ marşrutların tətbiqi yolu ilə aradan qal-dırılması nəzərdə tutulur;

6.1.2. alternativ nəqliyyat həllərinin (velosipəd və kiçik elektrik nəqliyyat vasitələri) təşviqi;

6.1.2.1. **Əsaslandırma:** fərdi mobil nəqliyyat vasi-tələrin qisməsafəli hərəkəti asanlaşdıracaq və avto-mobil nəqliyyatına olan asılılığı azaldacaq. Bu yanaş-ma həmçinin şəhər mobilliyinin ekoloji dayanıqlığını təmin edəcək;

6.1.2.2. **Görüləcək tədbirlər:**

6.1.2.2.1. fərdi mobil nəqliyyat vasitələri üçün zo-laqlar şəbəkəsinin genişləndirilməsi;

6.1.2.2.2. fərdi mobil nəqliyyat vasitələri üçün da-yanacaq infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi;

6.1.2.2.3. digər nəqliyyat növləri ilə fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi;

6.1.2.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:**

6.1.2.3.1. alternativ nəqliyyat vasitələrindən istifa-dənin artması;

6.1.2.3.2. fərdi mobil nəqliyyat vasitələri şəbəkə-sinin uzunluğunun 100 km-ə çatdırılması;

6.1.2.3.3. dayanacaq məntəqələrinin yerinin müəyyən edilməsi və sayının artırılması;

6.1.2.4. **Gözlənilən risklər və onların neytrallaş-dırılması tədbirləri:**

6.1.2.4.1. fərdi mobil nəqliyyat vasitələri istifadə-ci-lərinin və digər şəxslərin yol hərəkəti təhlükəsizliyi-nin təmin olunması baxımından çətinliklər yaranı bi-lər. Yol hərəkəti texniki nizamlaşma vasitələrinin tətbi-qi və fərdi mobil nəqliyyat vasitələrindən istifadə qay-dalarına riayət olunmasına nəzarətin gücləndirilməsi;

6.1.3. piyada hərəkətinin təşviqi;

6.1.3.1. **Əsaslandırma:** şəhər mobilliyində piya-daların rahatlığını və təhlükəsizliyini təmin etmək üçün piyada zonalarının artırılması və keçidlərin mo-dernləşdirilməsi vacibdir;

6.1.3.2. **Görüləcək tədbirlər:**

6.1.3.2.1. piyada infrastrukturunu tənzimləyən texniki normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi, layihələrin hazırlanması və qəbul edilməsi;

6.1.3.2.2. piyada infrastrukturunu layihələrinin icrası və səkirlərin normativ tələblərə uyğunlaşdırılması;

6.1.3.2.3. piyada zonalarının (dəhlizlərinin) yara-dılması;

6.1.3.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:**

6.1.3.3.1. piyadaların fasiləsiz və təhlükəsiz hərə-kətinin təmin edilməsi;

6.1.3.3.2. piyada zonalarının böyüdülməsi nəticə-sində gəzintilərin artırılması və qısa məsafələrdə şəx-si nəqliyyat vasitələrindən istifadənin azaldılması;

6.1.3.4. **Gözlənilən risklər və onların neytrallaş-dırılması tədbirləri:**

6.1.3.4.1. yeni səki və piyada keçidlərinin yeni-dənqurulması üçün əlavə ərazi resurslarının ayrılma-sında çətinlik yaranı bilər. Ərazi planlaşdırma sənəd-lərinin (müfəssəl plan) icrası çərçivəsində həllinin tə-min olunması planlaşdırılır;

6.1.4. ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrindən istifa-dənin artırılması;

6.1.4.1. **Əsaslandırma:** iqlimə və ətraf mühitə mənfi təsiri azaltmaq məqsədilə elektrik mühərriki ilə işləyən avtobusların tətbiqi üçün elektrik enerjisi dol-durma infrastrukturunu yaradılmalıdır;

6.1.4.2. **Görüləcək tədbirlər:**

6.1.4.2.1. müntəzəm səmərəşindəşmələrində istis-mara buraxılacaq elektrikli avtobuslara xidmət göstə-rəcək qarağ (depo) və elektrik doldurma infrastrukturu-nun inkişaf etdirilməsi;

6.1.4.3. **Gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:**

6.1.4.3.1. avtobus fəaliyyətindən formalaşan kar-bon qazı emissiyasının azaldılması;

6.1.4.3.2. tələbatı uyğun qaraqların (depo) yaradı-lması və enerji doldurma cihazlarının quraşdırılması;

6.1.4.4. **Gözlənilən risklər və onların neytrallaş-dırılması tədbirləri:**

6.1.4.4.1. qaraqlar üçün torpaq sahəsinin ayrılma-sında çətinliklər yaranı bilər. Bununla yanaşı, istər qaraqlarda, istərsə də əralıq məntəqələrdə dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi üçün əlavə tədbirlər görülməsinə ehtiyac ola bilər. Bununla əlaqədar müvafiq işçi qrupların yaradılması nəzərdə tutulur;

6.1.5. yol hərəkətinin təhlükəsizliyi səviyyəsinin yüksəldilməsi;

6.1.5.1. **Əsaslandırma:** yol-nəqliyyat hadisələri-nin, xüsusilə də ölümlə və sağlamlığa zərər vurulma-sı ilə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisələri sayının, ha-bələ ölkə iqtisadiyyatına və ekologiyasına dəyən ziya-nın həcmi azaldılması vacibdir;

6.1.5.2. **Görüləcək tədbirlər:**

6.1.5.2.1. yol nişanları və nişanlanma xətlərinin, habelə yol hərəkətinin digər texniki nizamlaşma vasi-tələrinin tətbiqinin təkmilləşdirilməsi;

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 30 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə dair 2025-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı

Əvvəli 10-cu səh.

8. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsinə dair							
Tədbirlər Planı							
Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum) fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.1. Şəhər nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi							
8.1.1. Avtomobil yolları üzrə							
8.1.1.1.	Bilgəh–Novxanı–Xırdalan (M-1 Bakı–Rusiya Federasiyası dövlət sərhədi avtomobil yolunun 16-cı km) Şamaxı (M-4 Bakı–Şamaxı yolunun 18-ci km) avtomobil yolunun tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH,NQŞ	2025–2026	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması və razılaşdırılması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.2.	Binaqədi–Novxanı avtomobil yolunun tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.3.	Sabuncu və Sulutapa qəsəbələrini birləşdirən dairəvi avtomobil yolunun layihələndirilməsi, tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.4.	Bakı dairəvi-1 avtomobil yolu ilə Ziya Bünyadov prospektini əlaqələndirən dairəvi avtomobil yolunun layihələndirilməsi, tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.5.	Mehdiabad–Bəksol–Ziya Bünyadov prospekti yeni avtomobil yolunun tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.6.	Mehdiabad–Bəksol–Ziya Bünyadov prospekti yeni avtomobil yolunu Binaqədi şəhəri ilə əlaqələndirən avtomobil yolunun tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, IN, MN, DIN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.7.	Akademik Həsən Əliyev küçəsi – “Koroglu” metro stansiyası avtomobil yolunun Akademik Həsən Əliyev küçəsi–Müzəffər Nərimanov küçəsinə qədər olan hissəsinin tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2026	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.8.	Xaqani Rüstəmov küçəsi ilə Ağəmətulla küçəsini əlaqələndirən avtomobil yolunun tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.9.	Yusif Səfərov küçəsi və Babək prospekti ilə Əhmədboy Ağaoğlu küçəsi və Xətai prospektini birləşdirəcək yol ötürücülərinin tikintisi, “Excelsior” mehmanxanasının qarşısındakı yol qovşağının təkmilləşdirilməsi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.10.	Məhəmməd Xiyabani küçəsinin xarici dairəvi avtomobil yolu ilə kəsişməsində tunel tipli yol ötürücüsünün, dairəvi hərəkət təşkil olunmuş yolaçıların və Qaradag rayonu istiqamətində keçid üçün yeni yan yolun tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Avtomobil yolunun tikintisi	Avtomobil yolunun istismara verilməsi
8.1.1.11.	Tbilisi prospekti–Akademik Həsən Əliyev–Şəfayət Mehdiyev küçələrinin kəsişməsində yol qovşağının texniki əsaslandırmasının hazırlanması və tikintisi	AAYDA	RINN, IN, MN, DIN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Texniki-iqtisadi əsaslandırmanın hazırlanması	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin aparılması
8.1.1.12.	20 Yanvar yol qovşağının təkmilləşdirilməsi, yeni bağlantıların yaradılması	AAYDA	RINN, IN, MN, DIN, ETSN, BŞİH, NQŞ	2025–2026	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Qovşağın istifadəyə verilməsi
8.1.1.13.	M-4 Bakı–Şamaxı–Yevlax avtomobil yolunu Xırdalan şəhərinin mərkəzi ilə birləşdirəcək üçün müxtəlif səviyyəli yol ötürücüsünün tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, IN, MN, DIN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Yol qovşağının tikintisi	Yol qovşağının istismara verilməsi
8.1.1.14.	Xırdalan şəhərinin M-1 Bakı–Quba–Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi və M-4 Bakı–Şamaxı–Yevlax avtomobil yolları ilə əlaqələndirməsinin təmin etmək məqsədilə avtomobil yolları şəbəkəsinin təkmilləşdirilməsi	AAYDA	RINN, IN, MN, DIN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2026	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin aparılması	Yol qovşağının istismara verilməsi
8.1.1.15.	M-4 Bakı–Şamaxı–Yevlax avtomobil yolunu M-1 Bakı–Quba–Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun 16-cı kilometr (“VAZ dairəsi”) ilə Xırdalan şəhərinin Həsən Əliyev küçəsi vasitəsilə əlaqələndirmək üçün yol ötürücüsünün tikintisi və istismara verilməsi	AAYDA	RINN, IN, MN, DIN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti işlərinin aparılması	Yol ötürücüsünün istismara verilməsi
8.1.1.16.	M-1 Bakı–Quba–Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolunun altı kilometr və M-1 Bakı–Quba–Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolundan M-4 Bakı–Şamaxı–Yevlax avtomobil yoluna Şamaxı istiqamətində çıxışı təmin edən dairəvi yolaçıların tikintisi	AAYDA	RINN, IN, MN, DIN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Qovşağın istifadəyə verilməsi
8.1.1.17.	M-1 Bakı–Quba–Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolu və I mədən küçəsinin kəsişməsində (“Xırdalan dairəsi”) yol ayaqlarının təkmilləşdirilməsi	RINN	DIN, IN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, NQŞ	2025–2026	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Yolaçıların istifadəyə verilməsi
8.1.1.18.	Ə.Salamzadə küçəsindən Ziya Bünyadov prospektinə keçidin təkmilləşdirilməsi	RINN	IN, DIN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, NQŞ	2025–2026	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Təkmilləşdirilmiş qovşağın istifadəyə verilməsi
8.1.1.19.	Mir Cəlil küçəsindən Biləcəri qəsəbəsi istiqamətində avtomobil yolunun tikintisi	AAYDA	RINN, IN, MN, DIN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi

8.1.1.20.	Xırdalan şəhəri(Nizami Gəncəvi küçəsi) M-1 Bakı–Quba–Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi avtomobil yolu və Masazır–Novxanı yolunu birləşdirən yeni avtomobil yolunun tikintisi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi
8.1.1.21.	Yol hərəkətinin təşkilində çatışmazlıqlar olan digər yolaçıların yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi, mövcud yol hərəkətinin texniki nizamlaşdırma vasitələri ilə tənzimlənməsi	RINN	DIN, IN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, NQŞ	2025–2030	Yolaçıların aparılması və çatışmazlıqlar olan yolaçıların müəyyən edilməsi	Çatışmazlıqlar olan yolaçıların aparılması	Təkmilləşdirilmiş yolaçıların istifadəyə verilməsi
8.1.1.22.	M-1 Bakı–Quba–Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi və M-2 Bakı–Ələt–Qazax–Gürçüstanla dövlət sərhədi avtomobil yollarında yol hərəkətinin təhlükəsizliyi üçün müayinənin (auditin) keçirilməsi	NQŞ	DIN, RINN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA	2025–2026	İşlərin görülməsi üçün yol hərəkətinin təhlükəsizliyi üçün müayinənin (auditin) aparılması sahəsində ixtisaslaşmış subyektlərin cəlb olunması	Yol hərəkətinin təhlükəsizliyi üçün müayinənin (auditin) nəticələrinə uyğun olaraq hesabatın və təkliflərin hazırlanması	Hazırlanmış hesabat və təkliflərə uyğun olaraq müayinə (audit) işlərinin yekunlaşması
8.1.1.23.	Dərnəgül Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzinin yaradılması çərçivəsində S.S.Axundov və Ə.Naxçıvani küçələrinin Böyük küçəsi ilə əlaqələndirilməsi məqsədilə dəmiryol xətti üzərindən müxtəlif səviyyəli yol ötürücülərinin tikintisi	AAYDA	RINN, DIN, IN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, ADY, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Dərnəgül Nəqliyyat Mübadilə Mərkəzi ilə əlaqələndirilməsi məqsədilə 2 yol ötürücüsünün istifadəyə verilməsi
8.1.1.24.	Ziya Bünyadov prospektinin dəmiryol xətləri ilə kəsişməsində avtobuslar üçün 2 yol ötürücüsünün tikintisi	AAYDA	RINN, DIN, IN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, ADY, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	2 yol ötürücüsünün istifadəyə verilməsi
8.1.1.25.	H.Z. Tağıyev–Salyan avtomagistralının tikintisi	AAYDA	RINN, DIN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi
8.1.1.26.	Böyükşor–Pirşaghi avtomobil yolunun Müzəffər Nərimanov küçəsi ilə əlaqələndirilməsi məqsədilə müxtəlif səviyyəli yol ötürücülərinin tikintisi	AAYDA	RINN, MN, DIN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, ADY, BM	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Yol ötürücüsünün istifadəyə verilməsi
8.1.1.27.	8 Noyabr prospektinin və Ramiz Quliyev küçəsinin kəsişməsində müxtəlif səviyyəli yol ötürücülərinin tikintisi və Qədir Məmmədov küçəsinin yenidən qurulması	AAYDA	RINN, DIN, IN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Tikinti və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi	Yol ötürücüsünün və Qədir Məmmədov küçəsinin istifadəyə verilməsi
8.1.1.28.	Avtomobil yollarının işıqlandırma ilə təmin edilməsi	BŞİH	RINN, DIN, IN, MN, DŞAK, AZCON, NQŞ	2025–2027	Avtomobil yollarının işıqlandırılmasında çatışmazlıqların müəyyən edilməsi	Avtomobil yollarının işıqlandırılmasında çatışmazlıqların aradan qaldırılması	Təkmilləşdirilmiş sənədlərin istifadəyə verilməsi
8.1.2. Metro nəqliyyatı üzrə							
8.1.2.1.	İstismar müddətini başa vurmaq üçün metro şəbəkəsinin genişləndirilməsi ilə bağlı yeni vaqonların alınması	RINN	MN, AIBNDA, BM, AZCON, NQŞ	2025–2030	İstismar müddətini başa vurmaq üçün metro şəbəkəsinin genişləndirilməsi ilə bağlı yeni vaqonların alınması	Qatar tərkibinin alınması üçün müqavilələrin bağlanması və alınması	İstismar müddətini başa vurmaq üçün metro şəbəkəsinin genişləndirilməsi ilə bağlı yeni vaqonların alınması
8.1.2.2.	Konseptual sxem üzrə metro stansiyalarının tikintisi və yaşıllıq sahələrinin genişləndirilməsi	NK	RINN, IN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AZCON, BM, NQŞ	2025–2030	Təsdiq olunmuş konseptual sxem üzrə metro stansiyalarının tikintisi və yaşıllıq sahələrinin genişləndirilməsi	Stansiyaların tikintisi üçün ayrılmış torpaq sahələrinin əlaqədar təşkilatlarla razılaşdırılması	Stansiyaların tikintisi üçün ayrılmış torpaq sahələrinin əlaqədar təşkilatlarla razılaşdırılması
8.1.2.3.	Metropoliten enerji sisteminin etibarlılığının artırılması məqsədilə monitorinqin aparılması	NK	RINN, AIBNDA, AZCON, MN, BM, Azərişə, Azərienerji	2025–2030	Metropoliten enerji sisteminin etibarlılığının artırılması məqsədilə monitorinqin aparılması	Monitorinqin nəticələrinə uyğun olaraq tərtib olunmuş tədbirlər planının təsdiq edilməsi	Təsdiq olunmuş tədbirlər planına uyğun olaraq tərtib olunmuş tədbirlər icrasının təmin edilməsi
8.1.2.4.	Yaşıl xətt üzrə Y14–Y17 və Bəndəşəhəri xətt üzrə B4–B8 stansiyaları da daxil olmaqla 10 stansiyanın tikintisi	RINN	IN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AZCON, BM, NQŞ	2025–2030	Layihələndirmə sənədlərinin hazırlanması	Stansiyaların tikintisi	Stansiyaların tikintisinin başa çatdırılması və istismara verilməsi
8.1.2.5.	“28 May” stansiyasında Yaşıl və Qırmızı xətlərin ayrılması ilə bağlı layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması və aidiyyət qurumlarla razılaşdırılması	RINN	MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AZCON, BM, NQŞ	2025–2026	Yaşıl və Qırmızı xətlərin ayrılması ilə bağlı layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması və aidiyyət qurumlarla razılaşdırılması	Yaşıl və Qırmızı xətlərin ayrılması ilə bağlı layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması və aidiyyət qurumlarla razılaşdırılması	Tikinti-quraşdırma işlərinin tamamlanması
8.1.2.6.	“İçərişəhər” stansiyasından sonra dönmə qurğusunun layihələndirilməsi	RINN	MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AZCON, BM, NQŞ	2025–2027	“İçərişəhər” stansiyasından sonra dönmə qurğusunun layihələndirilməsi	“İçərişəhər” stansiyasından sonra dönmə qurğusunun tikintisi	Dönmə qurğusunun istismara verilməsi
8.1.2.7.	“Dərnəgül” və “Xocəsən” elektrik depolarının layihələndirmə işlərinin başa çatdırılması	RINN	BM, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AZCON, NQŞ	2025–2027	“Dərnəgül” və “Xocəsən” elektrik depolarının layihələndirmə işlərinin başa çatdırılması	“Dərnəgül” və “Xocəsən” elektrik depolarının tikintisinin başa çatdırılması	Tikinti işlərinin yekunlaşdırılması və istismara verilməsi
8.1.2.8.	“Həzi Aslanov” stansiyasının əsaslı təmirinin yekunlaşdırılması	RINN	MN, BŞİH, AZCON, BM, NQŞ	2025–2026	“Həzi Aslanov” stansiyasının əsaslı təmirinin yekunlaşdırılması	“Həzi Aslanov” stansiyasında əsaslı təmir işlərinin aparılması	“Həzi Aslanov” stansiyasının əsaslı təmir işlərinin yekunlaşdırılması
8.1.2.9.	İstismarda olan obyektlər üzrə əsaslı təmir, yenidənqurma, tikinti-quraşdırma işlərinin aparılması, həmçinin istismar müddətini başa vurmaq üçün avadanlıqların müəyyən edilməsi	RINN	MN, DIN, ETSN, AIBNDA, DŞAK, BŞİH, AZCON, BM, NQŞ	2025–2030	Uzunmüddətli istismar müddətində təmir ehtiyacı olan obyektlərin və istismar müddətini başa vurmaq üçün avadanlıqların müəyyən edilməsi	Tenderlərin keçirilməsi, qalib şirkətlərlə müqavilələrin bağlanması və işlərin icrasına başlanılması	İstismar müddətini başa vurmaq üçün, avadanlıq və sistemlərin yenilənməsi

Ardı 12-ci səh.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 30 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

Bakı şəhərində və ətraf ərazilərdə nəqliyyat infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə dair 2025-2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı

Əvvəli 11-ci səh.							
8.1.3.Dəmiryol nəqliyyatı üzrə							
8.1.3.1.	Bakı-Xırdalan-Sumqayıt xəttinin təkmilləşdirilməsi	RİNN	MN, ETSN, DŞAK, AZCON,ADY, NÖŞ	2025–2027	Biləcəri-Yalama dəmir yolu xəttində elektrik təchizatı və rabitə-ışarəvermə sisteminin yenidən qurulmasının sonadlarının və icra qrafikinin hazırlanması	Layihə-smeta sonadlarına və icra qrafikinə uyğun ilkin olaraq Biləcəri-Xırdalan-hissəsində yenidənqurma işlərinə başlanılması	Biləcəri-Xırdalan-Sumqayıt dəmiryol xətlərində planlaşdırılan cümlədən dayışan çərçəyən dartı sistemində keçidin icra qrafikinə uyğun tamamlanması, Bakı sərmişin-Biləcəri-Xırdalan-Sumqayıt dəmiryol xəttinin qatarburaxma, eləcə də sərmişindəsıma qabiliyyətinin artırılması, yeni dayanacaqların istismara buraxılması
8.1.3.2.	Bakı-Pirsağı-Sumqayıt xəttinin təkmilləşdirilməsi	RİNN	MN, ETSN, ADY, NÖŞ	2026–2028	Bakı sərmişin-Pirsağı-Sumqayıt dəmir yolu xəttində dayışan çərçəyənə keçidin təmin olunması üçün elektrik təchizatı və rabitə-ışarəvermə sisteminin yenidən qurulmasının layihə-smeta sonadlarının və icra qrafikinin hazırlanması	Layihə-smeta sonadlarına və icra qrafikinə uyğun yenidənqurma işlərinə başlanılması	Bakı sərmişin-Pirsağı-Sumqayıt dəmiryol xətlərində planlaşdırılan işlərin, o cümlədən dayışan çərçəyən dartı sistemində keçidin icra qrafikinə uyğun tamamlanması, dəmiryol xəttinin qatarburaxma, eləcə də sərmişindəsıma qabiliyyətinin artırılması, yeni dayanacaqların istismara buraxılması
8.1.3.3.	Bakıxanov–Bina–Qala xəttinin bərpası	RİNN	MN, ETSN, ADY, NÖŞ	2026–2028	Bakıxanov–Bina–Qala dəmir yolu xəttində elektrik təchizatı və rabitə-ışarəvermə sisteminin yenidən qurulmasının layihə-smeta sonadlarının və icra qrafikinin hazırlanması	Layihə-smeta sonadlarına və icra qrafikinə uyğun yenidənqurma işlərinə başlanılması	Planlaşdırılan işlərin, o cümlədən dayışan çərçəyən dartı sistemində keçidin icra qrafikinə uyğun tamamlanması, dəmiryol xəttinin qatarburaxma qabiliyyətinin artırılması, eləcə də sərmişindəsımanın bərpa edilməsi, yeni dayanacaqların istismara buraxılması
8.1.3.4.	Zabrat–Maştağa–Bağlar xəttinin bərpası	RİNN	MN, ETSN, AZCON,ADY, NÖŞ	2028–2030	Zabrat–Maştağa–Bağlar dəmir yolu xəttinin, elektrik təchizatı və rabitə-ışarəvermə sisteminin yenidən qurulmasının layihə-smeta sonadlarının və icra qrafikinin hazırlanması	Layihə-smeta sonadlarına və icra qrafikinə uyğun yenidənqurma işlərinə başlanılması	Planlaşdırılan işlərin icra qrafikinə uyğun tamamlanması, dəmiryol xəttinin qatarburaxma, eləcə də sərmişindəsıma qabiliyyətinin bərpa edilməsi, yeni dayanacaqların istismara buraxılması
8.1.3.5.	Yeni Suraxanı–Hövsan xəttinin bərpası	RİNN	MN, ETSN, ADY, NÖŞ	2026–2027	Yeni Suraxanı–Hövsan dəmir yolu xəttində elektrik təchizatı və rabitə-ışarəvermə sisteminin yenidən qurulmasının layihə-smeta sonadlarının və icra qrafikinin hazırlanması	Layihə-smeta sonadlarına və icra qrafikinə uyğun yenidənqurma işlərinə başlanılması	Planlaşdırılan işlərin, o cümlədən dayışan çərçəyən dartı sistemində keçidin icra qrafikinə uyğun tamamlanması, dəmiryol xəttinin qatarburaxma qabiliyyətinin artırılması, eləcə də sərmişindəsımanın bərpa edilməsi, yeni dayanacaqların istismara buraxılması
8.1.3.6.	Güzdək–Qaradağ xəttinin bərpası	RİNN	MN, ETSN, ADY, NÖŞ	2027–2029	Güzdək–Qaradağ dəmir yolu xəttinin, elektrik təchizatı və rabitə-ışarəvermə sisteminin yenidən qurulmasının layihə-smeta sonadlarının və icra qrafikinin hazırlanması	Layihə-smeta sonadlarına və icra qrafikinə uyğun yenidənqurma işlərinə başlanılması	Planlaşdırılan işlərin icra qrafikinə uyğun tamamlanması, dəmiryol xəttinin qatarburaxma qabiliyyətinin bərpa edilməsi, yök qatarlarının asasan bu istiqamətdə hərəkəti hesabına Bakı-Xırdalan-Sumqayıt dəmiryol xəttində sərmişindəsıma üzrə qatar buraxıcılığının artırılması
8.1.3.7.	20 ədəd sərmiş qatarının alınması	RİNN	MN, AİBND, AZCON, ADY, NÖŞ	2025–2030	Satınalmaya dair şərtlər toplusunun hazırlanması, satınalmanın keçirilməsi və təchizatçı ilə müəvəvilən imzalanması	10 ədəd sərmiş qatarının istismara buraxılması	Daha 10 ədəd sərmiş qatarının istismara buraxılması
8.1.4. Digər kütləvi sərmişindəsıma halları üzrə							
8.1.4.1.	Bakı şəhəri və Abşeron rayonu üzrə sərmiş axınının payı yöksek olan yolların müəyyən edilməsi və həmin istiqamətlərdə kütləvi sərmişindəsıma hallarının təbiiqi	RİNN	DİN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, AZCON, ADY, BM, NÖŞ	2025–2030	Sərmiş axınının təhlilinin aparılması	Sərmiş axınının payı yöksek olan yollarda kütləvi sərmişindəsıma hallarının təbiiqi ilə bağlı təkliflərin hazırlanması	Sərmiş axınının payı yöksek olan yollarda kütləvi sərmişindəsıma hallarının təbiiqi
8.1.4.2.	Mehdiabaddan Binaqədinin cənub istiqaməti ilə “28 May” stansiyasına kütləvi sərmişindəsıma hallının təbiiqi	RİNN	DİN, İN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, AZCON, ADY, BM,NÖŞ	2025–2028	Kütləvi sərmişindəsıma hallının müəyyən edilməsi	Müəyyən edilmiş kütləvi sərmişindəsıma hallına uyğun olaraq layihələndirmə sonadlarının hazırlanması	Kütləvi sərmişindəsıma hallının təbiiqi
8.1.4.3.	“Sea Breeze” daxilində naqliyyat hallarının planlaşdırılması və “Sea Breeze”-Pirsağı tramvay xəttinin çəkilməsi	RİNN	DİN, İN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, AZCON, BM, ADY, NÖŞ	2027–2029	Naqliyyat planının və tramvay xəttinin layihələndirmə sonadlarının hazırlanması	Naqliyyat planının təsdiqlənməsi	Naqliyyat planının icrası, tramvay xəttinin tikintisi və istismara verilməsi
8.1.5. Ümumi istifadədə olan avtomobil naqliyyatı üzrə							
8.1.5.1.	Müntəzəm sərmişin daşımalarında istismara buraxılacaq elektrik mühərrikli avtobusların alınması və avtobuslara xidmət göstərəcək qaraş (depo) və elektrik doldurma infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi	NK	RİNN, İN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, Azərişiq	2025–2027	Elektrik mühərrikli avtobusların sayının, qaraş (depo) və elektrik doldurma mənətaqlarının yerlərinin müəyyən edilməsi	Torpaq sahələrinin ayrılması və tikinti işlərinin aparılması	1000-dək elektrik mühərrikli avtobusların alınması, qaraşların (depoların) və elektrik doldurma mənətaqlarının istifadəyə verilməsi

8.1.5.2.	Ümumi istifadədə olan avtomobil naqliyyatı üzrə xüsusi hərəkət zolağının təşkilinə dair konsepsiyanın hazırlanması və təbiiqi	NÖŞ	RİNN, DİN, İN, MN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA	2025–2026	Konsepsiya layihəsinin hazırlanması və aidiyyatı qurumlarla razılaşdırılması	Konsepsiyanın təsdiq olunması	Konsepsiyanın icrasına başlanılması və onun müddəalarının təbiiqi
8.1.5.3.	Naqliyyat mübadilə mərkəzlərinin layihələndirilməsi və təşkil	RİNN	İN, MN, DİN, ETSN, EN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, DŞAK, AZCON, ADY,BM, Azərənəri, NÖŞ	2025–2027	Naqliyyat mübadilə mərkəzlərinin yerlərinin müəyyən edilməsi	Naqliyyat mübadilə mərkəzlərinin layihələndirilməsi	Naqliyyat mübadilə mərkəzlərinin yaradılması və istifadəyə verilməsi
8.1.6. Piyaada infrastrukturu üzrə							
8.1.6.1.	Piyaada infrastrukturu üçün texniki normativ sonadların və standartların hazırlanması	RİNN	DİN, ETSN, AİBND, DŞAK, BŞİH, AAYDA, ADY, BM	2025–2026	Layihələrin hazırlanması	Layihələrin və standartların razılaşdırılması	Layihələrin və standartların təsdiq edilməsi
8.1.6.2.	Yeni texniki normativ sonadlar əsasında piyaada infrastrukturu layihələrinin icrası	RİNN	DİN, İN, MN, ETSN, BŞİH, DŞAK, AAYDA, NÖŞ	2025–2030	Birgə təhlillərin aparılması və layihələrin hazırlanması	Layihələrin aidiyyatı qurumlarla razılaşdırılması və təsdiq olunması	Layihələrin icrasının təmin edilməsi
8.1.6.3.	Avtomobil yollarında baş vermmiş qəzalarda ölüm hallarının azaldılması istiqamətində zəruri tədbirlər görülməsi	NK	DİN,RİNN, AAYDA, BŞİH, NÖŞ	2025–2027	Birgə təhlillərin aparılması	Qəza ocaqlarının müəyyən edilməsi	Çatışmazlıqların aradan qaldırılması
8.1.6.4.	Fərdi mobil naqliyyat vasitələrindən istifadənin və piyaada səfərlərinin genişləndirilməsi üzrə tədbirlər planının hazırlanması və icrası	RİNN	MN, DİN, DŞAK, AAYDA, NÖŞ	2025–2026	Tədbirlər planı layihəsinin hazırlanması və razılaşdırılması	Tədbirlər planı layihəsinin təsdiq edilməsi	Tədbirlər planının icra edilməsi
8.1.6.5.	Bakı şəhərində piyaada zonalarının (dəhlizlərinin) yaradılması	NÖŞ	RİNN, MN, DİN, ETSN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, AZCON, ADY, BM, NÖŞ	2025–2030	Birgə təhlillərin aparılması	Müvafiq yerlərin müəyyən edilməsi	Piyaada zonalarının (dəhlizlərinin) yaradılması
8.1.6.6.	Müxtəlif saviyyalı piyaada keçidlərində nasaz eskalatorların, liftlərin və elektrik pəndusların təmiri	AAYDA	RİNN, MN, BŞİH, NÖŞ	2025–2026	Təhlillərin aparılması	Çatışmazlıqların müəyyən edilməsi	Təmir işlərinin yerunlaşdırılması
8.1.6.7.	Bakı şəhərində piyaadaların maneəsiz hərəkətinin təmin edilməsi məqsədilə küçə və prospektlər üzrə səkirlərin mövcud vəziyyətinin araşdırılması, normativ sonadların tələblərinə uyğun səkirlər (pənduslara birgə) inşası, o cümlədən mövcud səkli hissələrinin zəbt edilməsi hallarının qarışının alınması üçün zəruri tədbirlər görülməsi	BŞİH	RİNN, DİN, ƏƏSMN, DŞAK, AAYDA, NÖŞ	2025–2030	Təhlillərin aparılması	Çatışmazlıqların müəyyən edilməsi	Çatışmazlıqların aradan qaldırılması
8.1.6.8.	Piyaada keçidlərinin işıqlandırma ilə təmin edilməsi	BŞİH	DİN, RİNN, MN, ETSN, DŞAK, AAYDA, ADY, Azərişiq, NÖŞ	2025	Təhlillərin aparılması	Çatışmazlıqların müəyyən edilməsi	Çatışmazlıqların aradan qaldırılması
8.1.7. Digər tədbirlər							
8.1.7.1.	Naqliyyatı İntellektual İdarəetmə Sisteminin davamlı olaraq inkişaf etdirilməsi və həmin Sistemə respublikanın digər böyük şəhərlərində təbiiqi məqsədilə tədbirlər görülməsi	DİN	RİNN, MN, BŞİH, NÖŞ	2025–2027	Layihələndirmə sonadlarının hazırlanması	Proqram təminatının həyata keçirilməsi və yeni avadanlıqların quraşdırılması	Təkmil İntellektual İdarəetmə Sisteminin istifadəyə verilməsi
8.1.7.2.	Avtomobil yollarında müxtəlif saviyyalı piyaada keçidlərindən istifadənin təşviq edilməsi məqsədilə çəpərləmə işlərinin təşkil	NÖŞ	RİNN, DİN, MN, DŞAK, BŞİH, AAYDA	2025–2026	Təhlillərin aparılması	Çatışmazlıqların müəyyən edilməsi	Çatışmazlıqların aradan qaldırılması
8.1.7.3.	Yaşıl-hibrid dəhlizi üzrə, eyni zamanda yeni yaradılacaq istirahət parkının yeraltı hissələrində duracaq (parklanma) yerlərinin yaradılması	NÖŞ	RİNN, DİN, ETSN, MN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, ADY, BM	2025–2026	Təhlillərin aparılması	Çatışmazlıqların müəyyən edilməsi	Duracaq (parklanma) yerlərinin yaradılması
8.1.7.4.	Parklanma, o cümlədən küçə və küçədənəknar parklanma sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə tədbirlər planının hazırlanması və icrası	RİNN	MN, DİN, DŞAK, BŞİH, AAYDA, NÖŞ	2025–2026	Tədbirlər planının layihəsinin hazırlanması və aidiyyatı qurumlarla razılaşdırılması	Tədbirlər planının təsdiq edilməsi	Tədbirlər planının icrası
8.1.7.5.	Yol nişanlarının və nişanlanma xətlərinin auditinin aparılması və təkmilləşdirmə işlərinin görülməsi	NÖŞ	RİNN, DİN, MN, DŞAK, BŞİH, AAYDA	2025–2030	Təhlillərin aparılması	Çatışmazlıqların müəyyən edilməsi	Çatışmazlıqların aradan qaldırılması
8.1.7.6.	Dövlət orqanlarının (qurumlarının), təhsil və tibb müəssisələrinin, habelə digər hətquqi və fiziki şəxslərin iş rejiminin dayışkon iş qrafikinə əsasən təşkil	NK	ƏƏSMN, ETSN, SN, TƏBİB, NÖŞ	2025–2026	Təhlillərin aparılması	Müvafiq siyahıların təsdiq edilməsi	Müvafiq siyahıya uyğun dayışkon iş rejiminin təşkil edilməsi
8.1.7.7.	Ümumi təhsil və məktəbaqədar təhsil müəssisələrində təhsil alanların rahat və təhlükəsiz daşınması məqsədilə “məktəb avtobusları”ndan istifadənin təşkil	RİNN, ETSN	DİN,MN,İN, NÖŞ	2025–2030	Təhlillər aparılması	Ehtiyacların müəyyən olunması	Ümumi təhsil və məktəbaqədar təhsil müəssisələrində təhsil alanların daşınması üçün “məktəb avtobusları”ndan istifadə olunması
8.1.7.8.	Bakı şəhərində yerləşən təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin şəhərin naqliyyat sıxlığına təsirinin qiymətləndirilməsi və müvafiq təkliflərin hazırlanması	ETN, RİNN	DİN, MN, İN, AZCON, NÖŞ	2025–2029	Təhlillər aparılması	Təkliflərin hazırlanması və aidiyyatı qurumlarla razılaşdırılması	Təkliflərin həyata keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planının təsdiq edilməsi

9. Akronimlər və ixtisarlar

- NK

AİBND

RİNN

DİN

İN

MN

SN

ETSN

EN

ETN

ƏƏSMN

DŞAK

ADSEA

BŞİH

AAYDA

AZCON

ADY

BM

Azərişiq

Azərənəri

TƏBİB

NÖŞ
- Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi

- Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi

- Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi

- Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi

- Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti

- Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi

- Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi

- "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC

- "Bakı Metropoliteni" QSC

- "Azərişiq" ASC

- "Azərənəri" ASC

- Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi

- Nəqliyyatı Əlaqələndirmə Şurası

